

Î N C H E I E R E

23 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul : Svetlana Filincova

Judecătorii: Galina Stratulat, Iurie Bejenaru,

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de „Subaru Motors Hellas” SA,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de „Subaru Motors Hellas” SA împotriva BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA, intervenient accesoriu SRL „Autoimperial” privind încasarea sumei de 189 772,49 Euro, încasarea dobînzii de întîrziere în sumă de 18 446,40 euro și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 31 iulie 2012, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 28 mai 2012 „Subaru Motors Hellas” SA a formulat o cerere de chemare în judecată către BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și intervenientul SRL „Autoimperial”, solicitînd încasarea din contul BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA în beneficiul „Subaru Motors Hellas” SA a sumei de 189 772,49 Euro ce rezultă din garanția bancară nr. 3526 din 29.10.2010, a dobînzii de întîrziere în mărime de 18 446,40 Euro, a taxei de stat în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 20 447,24 Euro.

În vederea justificării acțiunii depuse, reclamantul a invocat că la 29.10.2010 de către BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a fost emisă în favoarea „Subaru Motors Hellas” SA garanția bancară nr. 3526 avînd ca obiect de reglementare garantarea plăților conform contractului de distribuție semnat între reclamant și SRL „Autoimperial” pentru achiziționarea mărcii comerciale, automobilelor și pieselor de schimb „Subaru”, pentru suma totală de 300 000 Euro, cu termen de valabilitate pînă la 29.10.2011.

Potrivit garanției bancare emise BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA în calitate sa de garant, și-a asumat obligația de a plăti orice sumă în valoare de până la 300 000 Euro în baza adeverinței de plată la cererea reclamantului, copiilor facturilor neachitate, documentelor de transport și declarațiilor de export precum și declarației privind încălcarea obligațiilor contractuale, actele ce atestă sumele spre plată urmînd a fi remise în format telex sau Swift de către banca reclamantului, părțile stabilind că față de garanția bancară emisă fiind aplicabile Regulile Camerei Internaționale de Comerț și Industrie de la Paris (Publicația nr. 458).

Menționează că la data de 21.10.2011, reclamantul a formulat pîrîtului cererea de plată pentru suma de 189 772,49 Euro, punînd la dispoziția BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA toate documentele necesare întru confirmarea sumei revendicate, însă la 02.11.2011 cererea de plată fără vre-o explicație rezonabilă și acceptabilă juridic a fost respinsă în virtutea nerespectării condițiilor întru dovedirea cazului asigurat inclusiv condițiilor formă.

La data de 10.11.2011, în scopul prevenirii apariției unor eventuale obstacole și tergiversări, reclamanta a formulat pîrîtului cererea de plată repetată pentru suma de 189 772,49 Euro, cu anexarea înscrisurilor invocate și certificate și cu remiterea originalelor acestora către SRL „Autoimperial”, iar achitățile nefiind operate de către pîrît, inclusiv pînă la data depunerii acțiunii în instanța de decată.

Consideră refuzul operat de către BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA la satisfacerea cererii de plată formulată de către SA „Subaru Motors Hellas” ca fiind neîntemeiată, or avînd în vedere instrumentul de garantare cu titlu de garanție bancară, garantul verifică în mod formal cererea de plată iar beneficiarului garanției urmează în termeni imediați să i se efectueze achitarea obligațiilor pecuniare.

În drept, reclamantul invocă dispozițiile art.art. 8-10, 514, 572, 666, 668, 1246, 1253 Codul civil, Publicația 458 a Camerei de Comerț Internaționale de la Paris, cu referire la actul juridic încheiat, nașterea drepturilor și obligațiilor civile, executarea cu bună credință a obligațiilor civile asumate și efectele generate de garanție bancară, art.art. 585, 602, 617, 619 Codul civil cu referire la răspunderea civilă, calcularea dobînzii de întîrziere.

Solicită reclamantul prin cererea de chemare în judecată încasarea din contul BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA în beneficiul „Subaru Motors Hellas” SA a sumei de 189 772,49 Euro, a dobînzii de întîrziere în mărime de 18 446,40 Euro, a taxei de stat în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 20 447,24 Euro.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 31 iulie 2012 acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasat de la BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA, în beneficiul SA „Subaru Motors Hellas” sumei de 189 772,49 Euro, cu titlu de datorie de bază, a dobînzii de întîrziere în mărime de 18 446,40 Euro, iar în total 208 218,89 Euro. S-a încasat cheltuielile de judecare a pricinei cu titlu de taxă de stat în

sumă de 50 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1 500.00 Euro, în rest acțiunea fiind respinsă.

Nefiind de acord cu hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 31.07.2012, BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a formulat cerere de apel, solicitînd instanței de apel casarea acesteia cu emiterea unei hotărîri noi privind respingerea acțiunii, considerînd hotărîrea nefondată, lipsită de consistență și suport juridic, bazată pe aplicarea incorectă, unilaterală și subiectivă a circumstanțelor cauzei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2013 s-a admis apelul declarat de către BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 31 iulie 2012, cu pronunțarea unei noi de respingere a acțiunii integral.

La adoptarea soluției sale, instanța de apel a ajuns la concluzia că garanția bancară nr.3526 vizează garantarea de către BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a plăților ordonatorului SRL „Autoimperial”, pînă la suma de 300 000 Euro față de „Subaru Motors Hellas” SA, ce rezultă din contractul de achiziție semnat între ordonator și beneficiar, valabilă pînă la 29.10.2011 și care încorporează condițiile cererii de plată și ale documentelor doveditoare în cazul survenirii cazului garantat, legea aplicabilă actului juridic emis.

Conform art. 1250 Codul civil dacă a survenit cazul garantat, beneficiarul trebuie să-și reclame în scris drepturile și să anexeze documentele doveditoare cuvenite, beneficiarul urmînd să indice în ce constă neîndeplinirea obligației de către ordonator, înscrisurile ce se administrează de către beneficiar urmînd să întrunească evident condițiile expuse în garanția emisă privind actele doveditoare, așa precum se relatează expres în conținutul garanției. Instanța de apel a constatat că condițiile și înscrisurile doveditoare ce urmează a fi prezentate garantului în virtutea garanției fiind clare, exhaustive și nu lasă loc de interpretări.

În același context, art. 1251 Codul civil reglementează că în cazul în care beneficiarul și-a reclamat drepturile, garantul este obligat să verifice în timp util și cu grija cuvenită dacă sînt întrunite condițiile necesare pentru a plăti, îndeosebi acesta fiind obligat să verifice temeinic documentele doveditoare ale cazului garantat.

Garanția bancară menționează că aceasta constituie subiect al Regulilor uniforme privind garanțiile la cerere ale Camerei de Comerț Internaționale expuse în Publicația nr. 458, reguli aplicabile speței cauzei atît în virtutea cadrului normativ stabilit convențional cît și în virtutea dispoziției art. 4 Codul civil ce statuează că uzanța reprezintă o normă de conduită care, deși neconsfințită de legislație, este general recunoscută și aplicată pe parcursul unei perioade îndelungate într-un anumit domeniu al raporturilor civile, uzanța fiind aplicabilă numai dacă nu contravine legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

Astfel, BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a efectuat examinarea înscrisurilor administrate și a cererii de plată a garanției bancare în strictă corespundere cu garanția emisă la 29.10.2010, care prevede expres că la cererea de plată se prezintă facturile neplătite (neachitate), documentele de transport, declarația de export, care vor confirma livrarea și transportarea (evidența) mărfurilor de la vânzător către cumpărător dar și confirmarea încălcării obligațiilor de către cumpărător asumate în virtutea contractului principal încheiat, concluzionându-se că cererea de plată și documentele pretinse ca fiind conforme garanției bancare emise sînt incomplete, inexacte și incorporează contradicții evidente, propriu-zis apelantul administrînd la materialele cauzei în fața instanței de fond înscrisurile anexate la cererea de plată depusă, acestea fiind pasibile verificării în contextul refuzului operat.

La fel, se constată că în actele prezentate la cererea de plată parvenită la 26.10.2011, lipseau documentele de transport pentru livrările aferente facturilor revendicate achitării, unele facturi (invoice) nu au fost prezentate, iar cele prezentate nu au fost autentificate (nici ștampilate și nici semnate) de către beneficiar, numerele și sumele indicate în facturile aferente declarațiilor vamale nu corespundeau datelor și sumelor inserate în declarațiile vamale, iar unele înscrisuri erau ilizibile.

Instanța de apel a menționat că textul garanției bancare emise expres reglementează că la cererea de plată se vor include copiile facturilor neachitate, documentele de transport și declarația de export, care vor confirma livrarea mărfurilor de la vânzător către cumpărător inclusiv și confirmarea încălcării obligațiilor de către cumpărător asumate în virtutea contractului încheiat, iar potrivit art. 1252 Codul Civil, în cazul în care documentele prezentate nu corespund actului juridic emis, garantul este obligat să opereze refuzul pentru achitarea sumelor pretinse.

În aceste condiții, la data de 31.10.2011, apelantul a notificat, intimatul în virtutea Publicației nr. 458, și Regulile uniforme cu privire la garanțiile la cerere, privind refuzul în achitarea plăților revendicate, invocîndu-se că documentele prezentate nu corespund termenilor garanției și sînt contradictorii între ele, întrucît facturile nr.nr. SMH-04-003; SMH-05-004; SMH-07-005 se referă la garanția de plată care a expirat și nu mai este valabilă pentru garanția în litigiu.

Mai mult decît atît, art. 1251 Codul civil declară că la primirea reclamației din partea beneficiarului, garantul trebuie să-l notifice de îndată pe ordonator. Aceleași reglementări sînt stipulate și de Regulile uniforme privind garanțiile la cerere ale Camerei de Comerț Internaționale expuse în Publicația nr. 458, care la art. 17 declară că garantul imediat după recepționarea cererii de plată urmează să informeze principalul despre cererea de plată. Corespunzător, la data de 27.10.2011, imediat după primirea cererii de plată din partea beneficiarului, Banca în vederea executării

incontestabile a prevederilor contractuale și legale, a remis în adresa SRL „Autoimperial” SRL o notificare cu privire la cererea de plată formulată, dar și cu solicitarea certă de a informa Banca imediat a doua zi de la data recepționării notificării a informațiilor privind survenirea cazului garantat, prezentarea documentelor justificative a scadențelor pretinse, dar și informațiile privind executarea obligațiilor destinatarului cu beneficiarul conform contractului părților, notificare remisă atât prin poșta electronică, faxului, telegramei și scrisorii recomandate. Prin urmare pînă la data expirării termenului și implicit al operării refuzului actele solicitate nefiind prezentate și nici confirmate.

În asemenea condiții, Curtea de Apel a considerat eronată concluzia instanței de fond privind ilegalitatea refuzului BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA la achitarea sumei de 189772,49 Euro, ce rezultă din garanția bancară nr.3526 din 29.10.2010 și încasarea acestei sume precum și a dobînzilor de întîrziere, or refuzul operat rezidă expres din dispozițiile garanției bancare, legislației civile și uzanțelor acceptate de către părți, propriu-zis caracterul motivat al respingerii cererii fiind probat prin înscrisurile administrate de către părți la materialele cauzei.

La 17 iulie 2013 „Subaru Motors Hellas” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului recurentul a indicat că instanța de apel a emis o soluție cu încălcarea normelor de drept material și procesual, nu a elucidat toate circumstanțele cauzei.

Totodată, invocă că instanța de apel își motivează în mare parte decizia sa privind admiterea apelului depus de către intimat și respingerea acțiunii formulate de către recurent pe faptul constatării încălcării de către cumpărător a obligațiilor asumate în virtutea contractului principal încheiat, concluzionîndu-se că, cererea de plată și documentele pretinse ca fiind conforme garanției bancare emise sunt incomplete, inexacte și incorporează contradicții evidente, precum și inaplicabilitatea Publicației nr. 758, cît și a Hotărîrii Curții Constituționale privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituția RM nr. 55 din 14 octombrie 1999, în partea care se referă la aplicarea principiilor și normelor de drept internațional, unanim recunoscute în materia ale dreptului bancar.

Or, în partea rezolutivă a hotărîrii Curții Constituționale sus-enunțate, se prescrie ferm că, prin art. 4 din Constituție se garantează nu numai drepturile și libertățile fundamentale ale omului, consfințite constituțional, dar și principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, ele fiind menționate în conținutul art. 8. Suplimentar, Curtea a subliniat că principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și tratatele internaționale ratificate și cele care RM a aderat, constituie parte componentă a cadrului legal al RM și devin prin urmare norme ale dreptului ei intern.

Se menționează în context că, incorporarea prin referință în textul scrisorii de garanție bancară nr. LG/3526 din 29.10.2010 a clauzei „această scrisoare de garanție bancară este guvernată de Regulile Uniforme pentru Garanțiile la cerere, inserate în Publicația nr. 458”, face ca litigiul dedus judecății în cauză, să fie supus regulilor și uzanțelor Camerei Internaționale de Comerț și Industrie de la Paris care au o forță obligatorie cu privire la relațiile dintre părți, pornind de la autonomia de voință a părților de a supune instrumentul lor Publicațiilor Camerei Internaționale de Comerț. Or, potrivit art. 1 al Publicației nr. 458 enunță că „aceste Reguli se aplică oricărei garanții la cerere (...) care indică că sunt guvernate de Regulile Uniforme pentru Garanțiile la Cerere ale Camerei de Comerț Internațional”.

Totodată, ține să sublinieze că, din 2 iulie 2010, în privința Regulilor Uniforme pentru Garanțiile la Cerere ale Camerei Internaționale de Comerț / Publicația nr. 458, au intrat în vigoare modificările și completările instituite prin Publicația nr. 758, care au detaliat anumite aspecte expuse neclar și ambiguu în Publicația nr. 458, precum și să înlăture anumite lacune existente (în speță - regulile de utilizare, conduita băncii la examinarea scrisorii de garanție, regulile aplicabile în cazul clauzelor de tipul „extinde sau plătește”, precum și unele clauze nespecificate în textul garanței, cum ar fi alegerea legii aplicabile, jurisdicția și măsurile provizorii).

La data de 02 septembrie 2013 BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA prin intermediul cancelariei a depus o referință în care a invocat dezacordul cu recursul depus de „Subaru Motors Hellas” SA solicitând respingerea acestuia, cu menținerea deciziei instanței de apel.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către „Subaru Motors Hellas” SA, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurentului se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Se constată că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursul

declarat de către „Subaru Motors Hellas” SA, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, cărora instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulusul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recursuri nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către „Subaru Motors Hellas” SA ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de către „Subaru Motors Hellas” SA, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru